

Dersimde artık toplu şekavet kalmadı

B. Celâl Bayarın beyanati

İslâhat programı muvaffakiyetle tatbik ediliyor. Tedip harekâtı müsbet netice verdi

Paris'ten Avrupa Vaziyetine bakış

Necibali Küçükba
Müzminleşen İspanya harbi, zaman zaman dünya milletlerinde yeni heyecanlar yaratmasına rağmen, vaziyete bir alışıklılık başlamıştır. Çekoslovakya meselesi de n'hayet müzminleşmeye doğru gidiyor. İş politikacıların münakaşası masasına düşmüştür. Geçen gün alman manevraları Paris'te halk arasında hayli heyecana sebep oldu. Manevra müsebbetiyle en büyük askeri devletlerin tarihinde bu kadar çok asker topladığı pek az görülmüştü. Hâdiselerin manevraya olan nisbeti çok yakın olduğundan, herkes, bu vaziyet karşısında hayli düşündü. Fakat gerek alman gazetelerinin temin ve gerek siyasi mahfillerinin vaziyeti gayet soğukkanlılıkla mütaaleası, halkı teskin etti. Bu gün de Daladiye'nin gazetelerinde çıkan beyanati herkesi memnun etmiştir. Artık vaziyetin çok karışık olmasına rağmen yeni bir harp ihtimali azalmıştır. Buna en çok hizmet eden sebeplerden biri de Amerika hariciye nazırı Hul'un beyanati oldu. Avrupa meselelerine karışmaktan daima kaçınan Amerika, bugünkü buharan karşısında, âdeta son sözüünü açıkça söyledi. Bir harp çıkarsa Amerika'nın yeri, muhakkak İngiliz - Fransız cephesidir! Hatta Hul'un beyanati, Berlin'de biraz da endişe ile karşılandı. Gazeteler bunun etrafında bir çok neşriyatla bulundu. Artık Milletler Cemiyetinin müsterek emniyet politikası son senelerde burada burada birçok darbe ve diktikten sonra devletler gene eski muvazene politikasına doğru gidiyorlar ve şimdiki halde bu politika gelişmeye de başlamıştır. Devletlerin iç hayatında gerek sosyal ve gerek politik bakımdan ne kadar değişiklik olursa olsun, umumî siyasi menfaatleri o kadar değişmemektedir.

Geopolitik icaplar gayet ağır bir surette inkişaf ediyor. İşte bunun içindir ki on dokuzuncu asrın üçlü ittifak ve itilâfları uzun ve yeni bir tecrübe devresi geçirdikten sonra gene yeniden doğuyor. Bununla beraber, şurasını da itiraf etmelidir ki, bu yeni cephelerin on dokuzuncu asırdan farklı noktaları pek çoktur. Yeni cepheler daha yeni şartlar aramaktadırlar. Bu şartların nasıl tebellür edeceğini kestirmek şimdiden imkân dışında olan bir iştir.

Umumî harptan tatmin edilmeyerek veya mağlup olarak çıkan devletlerden birçoğu kendi emellerine erişmek gayretini gece gündüz sarfederlerken, artık Avrupa'da mutlak bir sükûnun olabileceğine inanmak kabil değildir. Ancak modern teknik ile baştan başa cihazlı olan Avrupa ordularının yapacağı tahripler ve onun doğuracağı, politik, sosyal ve bilhassa ekonomik netice

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Doğu Manevrası

Milletimizin ordusile iftiharda haklı olduğunu göstermiştir Başvekil Tuncelindeki seyahat intibalarını Atatürke arzetti

İstanbul 30 (Radyo) Başvekil B. Celâl Bayar Tunceli seyahatından İstanbul'a dönmüştür. Anadolu ajansına seyahati intibalarını anlatan Başvekil ezcümle şöyle demiştir :
« - Elâzığ'da yapılan ordu manevralarının son safhalarını takip ettim. Manevralara üç kolordu iki süvari tümeni iştirak ediyordu. Kahraman ordumuz zafer mektebinin yüksek teknik ve tecrübeleriyle yetiştirilmektedir. Gördüğüm enerji, disiplin havada ve karada yeni vasıta ve yeni silâhlarla büyük milletimizin ordusile iftiharda haklı olduğunu gösteren kuvvetli bir hal arz ediyordu. Gördüğüm muvaffakiyeti kahraman ordunun şanlı başbuğu şefim Atatürke arzettim.

Tedip harekâtı.
Orada iken Dersim tedip harekâtı imar ve islahat işleriyle meşgul oldum. Askerî ve mülkî alâkâti şahsiyetlerin malûmat ve mütaalealarını dinledim.
Tedip harekâtı müsbet bir netice vermeye başlamıştır. Kısa bir zaman sonra yapılması kararlaştırılan islahatı tafsilatle efkârı umumiyeye bildireceğim. Yalnız şimdiki şunu söyleyeyimki Dersimde toplu şekavet vukuu bertaraf edilmiştir. Kahraman askerlerimizin ve jandarmamızın faaliyetini milletim takdirine arz etmek vazifemdir. »

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Doğu manevrasının kritiği yapıldı

Askerlerimiz Bugün büyük bir resmi geçit yapacak

Elazığ, 29 (Hususi) — Elâzığ Halkevinde Tunceli muntaka sının umumî kritiği yapılmış, bütün generaller kurmay subaylar ve üstsubaylar bu münasebetle Halkevi salonunda toplanmışlardır.
Saat tam 15 te Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak Halkevine gelmiş Genel Kurmay İkinci Başkanı Asım Gündüz, Oageneral Fahrettin Altay, Ogeneral İzzettin Çalışlar Ogeneral Kâzım Orbay manevra sahasında toplanan komutanlar tarafından karşılanmıştır.
Manevranın umumî kritiği, tam 4 saat 15 dakika devam etmiş, arada 15 dakika istirahat edilmiştir.
Yarın (bugün) kıtalar istirahat edecek ve geçit resmi hazırlığıyla meşgul olacaktır. Geçit resmi 31 ağustos çarşamba günü yapılacaktır.

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Londranın Berline ihtarı

Fransanın Almanyaya karşı sesini yükseltmesine vesile oldu Çekoslovakya bir taarruza uğrarsa Fransıyanı yanibaşında görecektir

Doğu manevrasının kritiği yapıldı

Askerlerimiz Bugün büyük bir resmi geçit yapacak

Elazığ, 29 (Hususi) — Elâzığ Halkevinde Tunceli muntaka sının umumî kritiği yapılmış, bütün generaller kurmay subaylar ve üstsubaylar bu münasebetle Halkevi salonunda toplanmışlardır.
Saat tam 15 te Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak Halkevine gelmiş Genel Kurmay İkinci Başkanı Asım Gündüz, Oageneral Fahrettin Altay, Ogeneral İzzettin Çalışlar Ogeneral Kâzım Orbay manevra sahasında toplanan komutanlar tarafından karşılanmıştır.
Manevranın umumî kritiği, tam 4 saat 15 dakika devam etmiş, arada 15 dakika istirahat edilmiştir.
Yarın (bugün) kıtalar istirahat edecek ve geçit resmi hazırlığıyla meşgul olacaktır. Geçit resmi 31 ağustos çarşamba günü yapılacaktır.

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Romanın kanaati:

İngiltere Almanyaya karşı elinden geleni yapacaktır Hitler ihtarın mânasını anlamıştır. Fransızlara göre ricat yolu arıyor

Roma 30 (Radyo) Roma siyasi mahfelleri İngiliz efkârı umumiyesinin beynelmilel hâdiseler karşısında gösterdiği hassasiyetten müteessirdir. Çekoslovak meselesi üzerinde İtalyanın kanaati şu merkezde bulunuyor: İngilterede Almanyanın uzlaşmaya yanaşmamaktan mütevelli bir iğbirar mevcuttur. Ve bu ise Çekler lehine İngilterede bir ceryan husule getirmiştir. Roma mahfelleri Çekoslovak meselesinde İngilterenin elinden geleni yapacağından şüphe etmemektedir. Bilhassa İngiltere ve Fransa diplomasisinin işbirliğinden sonra buna katî nazariyle

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Fransada komünistlerin beyannamesi

Paris 30 (Radyo) Çekoslovak meselesinde gazetelerin ve bütün siyasi mahfellerin ittifakla üzerinde durdukları mevzu şudur :
« Çekoslovakya bir taarruza uğrarsa Fransıyanı yanibaşında görecektir »
Komünist partisi bu gün bütün Fransız milletine ve partilere hitaben neşrettiği beyanname ezcümle şöyle demektedir :
« Fransanın şerefiyle yaşasın — Sonu ikincide —

Sonu ikincide

İngiliz kabinesi dün toplandı

Endişe berdevam Berlin Elçisinin izahatı endişeleri teskin edemedi İngiltere Çekoslovakya meselesinde katî hattı hareketini dün tesbit etti

Londra 30 (Radyo) İngilterenin Berlin büyük elçisi dün sabah Hariciye Nazırı Lord Halifaxla öğleden sonra da üç İngiliz naziriyle görüşmüştür. Büyük elçi gerek hariciye nazırına ve gerekse diğer nazırlara Almanyanın diplomatik vaziyeti ve Çekoslovak meselesinde gösterdiği hassasiyeti bildirmiştir.

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Havas muhbirinin öğrendiğine göre elçinin izahatı hissedilen endişeleri teskin etmemiştir. Bu sabah saat 11 de toplanacak olan kabine içtimadında Çemberlayın veya Lord Halifaxın izahatı dinlenecek ve İngilterenin orta Avrupada takip edeceği politik katî olarak tesbit edilecektir. İçtimada bütün nazırlar hazır bulunacaklardır.

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Zafer bayramı

Dün Mersinde canlı tezahürlerle kutlandı

Merasimden sonra geçit resmi ve gece şenlikleri yapıldı

İstiklâl ve millî kurtuluş savaşımızın en parlak safhasını teşkil eden 30 Ağustos büyük zafer bayramının yıl dönümü ve tayyare bayramı dün Mersinde geçen senelerden daha hareketli ve daha mânalı bir coşuklukla kutlandı. Bütün şehir bayraklarla donatılmış şenlik ve tören için her türlü hazırlıklar görülmüştü.

Orduyu tebrik
Saat 14 de askeri gaziinoda

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Zafer bayramı

Dün Mersinde canlı tezahürlerle kutlandı

Merasimden sonra geçit resmi ve gece şenlikleri yapıldı

Alay Komutanı subaylarla bayramlaşmış ve 14.30 dan 15.30 a kadar mülki ve adli memurların Parti ve Halkevi mensuplarının tebriklerini kabul etmişlerdir.

Tören
Saat 15.30 da İnönü bulvarında askeri kıtalar jandarma ve polis müfrezeleri, mektepler, spor teşekkülleri ve itfaiye yerlerini almışlardır. Saat 16 da Alay Komutanı Albay Sırrı Saygın ve Vali Vekili B. Mehmet

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Ankarada Zafer bayramı

Genç Subaylara Dün törenle diplomaları verildi

Ankara 30 (Radyo) Büyük Zafer ve Tayyare bayramı bugün memleketin her tarafında büyük törenle kutlanmaktadır. Sabah saat 9 da Ankarada Genel Kurmay başkanlığında bir resmi kabul yapılmış bunu müteakip Hipodromda tören başlanmıştır. Saat 9.30 da istiklâl marşından sonra garnizonun en genç subayı, Halk Partisi ve Halk Kurumu adına nutuklar verilmiş geçit resmi yapılarak kahraman ordumuz şiddetle alkışlanmıştır.

Törenen sonra Harbiyeden diploma alan yeni subaylar Ulus meydanına giderek anıta çelenk koymuşlar istiklâl ve harbiye marşlarını söylemişlerdir. Saat 15 de Harbiye okulunda yeni subaylara diploma tevzii töreni yapılmıştır.

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Macar Kral Naibi Amiral Hortiye Suy kast mı?

Berlin dönüşünde cadde-den geçerken infilâk oldu infilâk tesirile üç kişi pencereden sokağa düştü. Tahkikat yapılıyor

Budapeşte 30 (Radyo) Kral naibi Amiral Horti Almanyadan Macaristana döndü. Amiralin getiren vapur saat 17 de Tuna limanına girdi. Şiddetli yağmur yağmasına rağmen kalabalık bir halk ve siyasi ricâl Amiralin karşıladılar.

Bir infilâk
Budapeşte 30 (Radyo) Amiral Hortinin Budapeşteye muvasalatı sırasında vukua gelen infilâk hakkında Macar hükümetince henüz resmi bir tebliğ neşredilmemiştir. Verilen malûmata göre polis tahkikatı suykast ihtimali üzerinde ceryan etmektedir.

Sonu ikincide

Havas muhbirinin öğrendiğine göre elçinin izahatı hissedilen endişeleri teskin etmemiştir. Bu sabah saat 11 de toplanacak olan kabine içtimadında Çemberlayın veya Lord Halifaxın izahatı dinlenecek ve İngilterenin orta Avrupada takip edeceği politik katî olarak tesbit edilecektir. İçtimada bütün nazırlar hazır bulunacaklardır.

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

Sonu ikincide

İngilizlere göre Davete Yetiştirmek

Andre Maurais

İngilizler misafirinden tanta nali kıyafet değil, fakat dürüstlük isterler. Bilhassa İngilterede davete vaktinde yetişmek lâzımdır.

İngilizler için bir yere saati saatine değil, dakikası dakikası na varmak itiyatten daha ileri bir şeydir. Bu adeta intizamda bir nevi ifratır. Eğer bir İngiliz misafirin evine akşam saat sekiz bu çukta yemeğe davet edilmiş ise, bu Londrada sekizi otuz dakika geçerek evin kapısında demektir. Sekizi yirmi dokuz ve yahut otuz bir geçerek değil. Hele Pariste olduğu gibi bazan dokuzu çeyrek geçerek hiç değil.

Saat sekiz buçuk oldu mu, bir kaç saniye içinde bütün da vetillerin arabaları birbirini arkası sıra davet mahalline geldiği görülür. Gene bir kaç saniye içinde bütün misafirler salonu doldurur. Bu adeta bir tiyatrodaki oyuncuların hep birden sahneye dökülmesini hatırlatan bir manzaradır.

Hatta davet edilen yer şehirde olmaz da kır evi olursa mesafenin uzaklığına rağmen misafirler gene dakikası dakikasına muayyen zamanda davet mahalline yetişmiş olurlar. Ben dostlarımdan bir Fransız tanırım ki İngilterede bütün bir sabah seyahatinden sonra saat bir buçukta ta davet edilmiş olduğu bir yere saat biri otuz iki dakika geçerek yetişmişti. Ev sahibi misafiri karşılarken gayet nazikâne, fakat çok ciddi bir tavrıyla:

— Az kaldı vaktinde gelmediginiz için endişeye düşüyorduk.

Demisti, İngilizler böyle davet edilen bir yere dakikası dakikasına yetişmek için ne yapıyorlar? Londra fevkalâde kalabalık bir şehir olduğuna yollarda nakil vasıtalarının bir takım zorluklara uğraması tabii bulduğuna göre muhtemel taahhürleri önliyerek muayyen saatin muayyen dakikasında istenilen yere yetişmek için nasıl bir hesap ile hareket ediyorlar? Benim anlamıma göre İngilizler bunun için davet zamanından bir müddet evvel yetişmek üzere hareket ediyorlar. Ve eğer beş on dakika evvel muayyen yere varırlar ise bu zamanı geçirmek için arabalarını o yerin civarında biraz boşuna dolastırıyorlar. Ve eğer arabaları gitmeyip te yaya gitmişlerse kaldırımlar üzerinde bir müddet geziniyorlar.

İngilterede hizmetçiler bile adeta kronometre gibidir. Eğer davetli misafirler saat sekizi yirmi geçerek kapıyı çalarsa biraz bekler. Kapıyı açan hizmetçi kendisine dikkatle bakar. Böyle üç dakika erken gelmiş olan misafir o dakikada henüz giyinmekte olan ev sahibini de rahatsız etmiş olur.

Misafir kabul edecek olan evdeki hizmetçiler saat sekizi yirmi geçte merdivenlerdeki halıları düzeltirler ve yarı açık kalan kapının arkasında vaziyet alırlar

Paristen Avrupa Vaziyetine bakış
(Birinciden artan)
Herkes çok korkmuş olacağına herkes mütefik. Şu halde hiç bir kimse bu kadar ağır bir mesuliyeti omuzlarına almak cesaretini kendisinde bulmuyor. Vaziyet bu şekilde olunca yumrukların sıkılmasına ve gayizların fırlatılmasına rağmen kimse harp cüretini gösteremiyor. Benim bu rada müşahade ettiğim manzara budur. Harp ihtimalleri mevcut olmakla beraber harptan henüz uzaktayız.

N. A. Küçük — Paris

Pazarlık Yasağı

Yasak kanunu yarından itibaren meriyete giriyor

Kanun hükümleri ilk olarak İstanbul, Ankara, İzmirde tatbik edilecek

Ankara 30 (Hususi) — 1 Eylül 1938, kötü bir itiyadın kanun eliyle hayatımızdan uzaklaştırılacağı gündür: [O günden sonra, Türkiye pazarlıkla satış yasaktır.]

Alâkalı makamlar, bu husustaki kanunun hazırlanmasını emrettiği talimatnamelerin esasları üzerinde çalışmaktadırlar. Kanun hükümleri evvelâ üç büyük şehirimiz olan Ankara, İstanbul ve İzmirde tatbik edilecektir.

Haber aldığımız göre üzerinde pazarlık yapılmadan satılacak olan maddeler başlıca üç eşya grubu üzerinde toplanmıştır. Bu gruplardan birincisi yiyecek maddeleridir: Ekmek, et sakafatlar, meyveler, sebzelere, süt ve süt ürünleri, yağlar, şekerler, maktu ve kalitesi ilân edildikten sonra satışa arz edilecektir.

Gene kanunun birinci planda şümülüne giren mahrukat eşyası vardır. Bu kısma, petrol, benzin, kömür (odun, kok, antrasit ve saire) girmektedir.

Üçüncü şubede manifatura ve tuhafiyeye eşyasının bulunması meselesi tetkik edilmektedir. Bunların tasnif ve maktu fiyat şe-

killeri tesbit edildikten sonra birinci plâna alınması tasavvuru vardır.

Pazarlıksız ve maktu satış mevzuu üzerinde, bilhassa Ankara'yı en çok alâkadar eden ve hayatı bir ehemiyeti olan maddeler inşaat malzemesidir. Bunlar da kanun şümülüne girmektedir.

Etiketler nasıl konacak?
Etiketlerin nasıl konulacağı ve kalitelerin nasıl tasnif edileceği hazırlanmakta olan talimatnamede uzun boylu anlatılmaktadır.

Etiketlerin üzerine herkesin anlayabileceği ve her türlü tabirlerle malın vasıfları yazılacaktır. Meselâ tuzsuz tere yağı gibi. Bu tabir, yağın tuzsuz olduğunu, boyası bulunmadığını saf olduğunu anlatacaktır. Eğer boyalı ise boyalı tabiri konacak ve karışık ise bu da etiket yazılacaktır.

Kararnamelerin görülecek ihtiyaçlara göre tevali etmesi ve yeni maddelerin ithali muhtemeldir. Bütün bu kayıtlardan seyyar ve toptan satışlar müstesnadır.

Parti kongreleri

Bu ay içinde kongrelere başlanacak

Cumhuriyet Halk Partisi Ocak, kamun ve İl yönesine Eylülde başlanıp nihayet birinci kânunda bitirilecektir. Bu sene iki senede bir yapılması gerekli olan Vilâyet kongrelerinin yapılması yılı olduğu gibi Büyük Kamutay da bu sene toplanacaktır.

Parti genel sekreterliği teşkilâtına yaptığı bir tamimde bu yıl Parti nizamnamesinin tadilininin Büyük Kamutaya arz edileceğini nizamnamenin tatbikat bakımından tadile muhtaç tarafları görüyorsa kongrece esaslı surette teklif edilip genel sekreterliğe gönderilmesini bildirmiş tir.

Bu yıl yönkurullara seçilecek üyelerin ödevlerini idaya ehliyetleri gözönünde bulundurulacak, bu heyetlere kendisini Halkevi Başkanlığına verecek zaman ve kudrete malik Partililerin ve kadın üyelerin seçilmeleri göz önünde bulundurulacaktır. Diğer taraftan türlü meslekler mensup vatandaşların ve bilhassa münevver Gençliğin Partide vnzife almaları temin edilecektir.

Bu yıl bütün Vilâyet kongrelerinin bir günde düşünülme tedir. Bu bakımdan ocak, kamun ve ilçe kongreleri nihayet ikinci teğrinti sonunda bitirilmiş olacak, bu kongreler bittikten sonra Vilâyet kongrelerinin birinci kânun içinde hangi günde yapılacağı genel sekreterliğe tebliğ edilecektir.

Kongrelerde merkezden seçilecek sayılar ve partililer müşahid olarak bulunacaktır.

Fransada amele grevi

ihtilâf dän filenbitti
Paris 30 (Radyo) — Amele ihtilâfı filen bitmiştir. Yeni hükümlerin tatbiki dolayısıyla meydana çıkacak müşkiller kolaylıkla izale edilecektir. Amele mu rahhasları neiceden memnun olduklarını söylemişlerdir.

Romanın Kanaatı; İngiltere Almanya'ya karşı elinden geleni yapacaktır

Birinciden artan

masını isteyen viedan sahipleri medeniyeti sulhu kurtarmak için birleşin. Hitler bir taarruz halinde karşısında Fransayı bulacaktır.

Vatan tehlikeye düşünce

Aksiyon gazetesi şöyle demektedir:

Almanya kani olsun ki vatan tehlikeye düşünce bu gün gayri memnun ve dağınık görünen Fransa biranda ordulaşacak ve güneş karşısında eriyen kar gibi bu ihtilâflar silinecektir.

Almanyanın istikbali

Epoch gazetesi halkı soğuk kanlılığa davet etmekte ve şayet Almanya itidal gösterirse Südetlere geniş bir muhtariyet tatbiki suretiyle kurtarabilir deditken sonra şunları ilâve etmektedir:

Şayet bundan imtina ederse karşısında istikbalini kararsız hale sokacak kuvvetler bulunacağından emin olmalıdır.

Berlin ihtarin manasını anladı

Özr gazetesi ise şöyle demektedir:

Berlinin Con Simonun nutkunun mânasını anlamamasından korkuluyordu. Berlin bu nutkun mânasını anlamıştır. Führerin ayakları bir balığa saplanıp kalmıştır.

Bir Harp Karşısında

Birleşik Amerika

Yazan
LÜSYEN ROMEY

di şurası dikkate değer ki, son harp başlangıçta zafere erişeceği tahmin edilmiş olan bütün hareketleri tekip etmiştir.

Harp neticesinde, Sırbistanın Avusturyalılar tarafından, şarki Prusyanın Ruslar, Belçika ve şimali Fransanın Almanlar tarafından işgal edilmiş olması keyfiyetleri tamamilen neticesiz kaldı. Almanların mutlak mağlubiyetlerinde belki de Belçika ile şimali Fransayı sonuna kadar işgal etmiş olmaları amil olmuştur. Zamanında harp hududuna çekilmiş ve şarktaki fatihlerini elde tutmak için garpte kuvvetli tahkimatın arkasına sığınmış olmasalar, bunun manevi ve stratejik neticeleri, belki de Amerikanın müdahalesini yumuşatmak cephelerinin bozulmasını önlemek ve bir uzlaşma sulhuna varmak olurdu.

Ezici ve yıldırım gibi hareketlerin, istikbalde, mazide olduğundan daha katı neticeler vermesi için sebep görülemez.

Buna mukabil, harbin otomatik surette genişlemesi için aşkâr sebepler görülüyor. Meselâ, ruslar bir Tuna barına zahiren alakasızlık gösterebilirler, emniyet endişesi onları Romanya petrollerinin almanlar tarafından elde edilmesi ve işletilmesinin önüne geçmeye çalışmaya mecbur eder.

Allah göstermesin, bugünkü doneler üzerinde bir harp çıktığı farzedilse, Akdeniz, İmam madde ve mühimmat taşıyan gemilerin garbe doğru muntazam transiteri için kullanılmayacak bir hale gelir. Almanya ve İtalya şarki Avrupa ile yakın şarkın erzak ve petrol anbarlarına doğru koşacaklar ve burada, ister istemez, ruslar, türkler ve ingilizlerle karşılaşacaklardır.

Dış Haberler

İspanyada Cumhuriyetçiler yeni muvaffakiyetler kazandılar

Şark cephesi sükün içinde. Ebre cephesinde şiddetli muharebe oluyor

Almadanda muharebe hükümetçiler lehine inkişaf ediyor

Madrid, 30 (Radyo) — Est-ramadure cephesinde Cumhuriyetçiler, temmuz ayında Frankistlerin eline geçen Zujar mın takasında çevirme manevrelerine devam etmektedir. Kastuera'nın şimalinde cumhuriyetçi kolları Kampanario, Piedra ve Eskrita köyleri önündeki mevzileri elde etmişlerdir. Şarkta ise cumhuriyetçi kolları, Sierra las Kabarası ve Kabeza de Euey'in garp — şimalinde Eltorozo'yu aldıktan sonra, Zara Kapıllayı ve Penalsordo'yu geçerek ileri hareketlerine devam etmektedir.

Almadan muntakasında muharebe, hükümetçilerin lehine inkişaf etmekte ve Frankistler bozgun halinde kaçmaktadırlar. **Ebre cephesinde büyük bir çarpışma**

Ebre cephesi: 30 (Radyo) — Havas muhabiri bildiriyor:

Resmî Tebliğde Ebre cephesindeki muharebelere kısa bir kaç cümle ile işaret edilmektedir. Buna rağmen bu muntakadaki yeni çarpışmalar büyük bir şiddetle devam etmektedir. Har-

kât öyle bir safhaya gelmiştir ki bu seferki hücumlara, gerek muharebeye giren askerlerin miktarı tayyare ve topçu bombardımanlarının şiddeti bakımından bu harbin en büyük çarpışmasıdır denebilir. Frankistler, yavaş bir surette fakat daimi surette ilerlemektedir. Sierra de Ponpol'da açtıkları gedik, çünkü çarpışmalar sonunda bir kilometreden fazla büyümüştür. Muharebe, bu sabahtanberi devam olmaktadır.

Şark cephesi sakin geçiyor

Madrid, 30 (Radyo) — Şark cephesinde sükün hüküm sürmektedir. Bunun sebebi de hükümetçilerin Estramadure'deki ve Ebre'nin cenubundaki harekâtıdır. Bu harekât, Frankistlerin Viver'den Sagonte'ye kadar olan cumhuriyetçi müdafaa hattını almağı istihdaf eden tazyikini durdurmuştur.

Artana bölgesinde Sierra Espadas, eteklerinde Nules'in garbinde düşmanın iki hücumu teşebbüsü şiddetle püskürtülmüştür.

Harbi kanun harici etmek

Hoi devletlere verdikleri sözü hatırlattı

Vaşington 28 (Radyo) — Harloie Nazırı B. Briyan — Kellogg pakının imzasının onuncu yıl dönümünden istifade ederek pakta imza eden devletlere harbi kanun harici addetmek hususunda yaptıkları «resmî ve aleni» yemini hatırlatmıştır.

B, Hul, pakta imza eden milletleri ve bu meyanda Almanya'yı, İlyayı ve Japonyayı zikrederek demiştir ki:

«Hükümetler ve milletlerin teahhüt ve mesuliyetleriyle alakadar olmağa hakları yoktur. Çünkü gerek her şahsın, gerekse her milletin hayatında kıymetli olan her şeyin himayesi on sene evvel resmen yapılan yeminlerin tutulup tutulmadığına bağlıdır.

Zafer bayramı

— Birinciden artan —

Ali Oran askerî kıtaları teftiş ederek bayramlarını kutladılar. Teftiş ve tebrik bittikten sonra istiklâl marşıyla törene başlandı. Bunun müteakip garnizondan edgenç subay kürsüye gelerek 30 Ağustos zaferinin manâ ve ehemiyetini Baş Kumandan meydan muharebesinin mahiyetini teberrüz ettiren heyecanlı bir söyleş verdi.

Alay komutan muavini hitabet mevkisine geldi ve çok kıymetli bir hitabede bulundu müteaddit defalar alkışlandı.

Hava kurumu adına zafer ve tayyare bayramı hakkında bir nutuk söylendi.

Geçit resmî

Tören bitmişti. Askerî kıtalar Jandarma müfrezeleri «sürekli» alkışlar arasında muvaffakiyetli bir geçit resmî yaptılar. Bulvardan ayrılan geçit alayı şehir içinde bir dolaşma yapararak yerlerine döndüler.

Askerî resmî geçidi emsalsizdi göğsümüzü kabarttı.

Gece şenlikleri
Gece asker ve halkevilerinin tirakile bir fener alayı yapıldı. Belediye bahçesinde Alay tarafından büyük zafer şerefine bir garden parti verildi.

Dünyada Neler oldu Neler oluyor

Saksofonu icad eden posta müvezzii için âbide

Belçikada Dinard şehri yakınında Adofos Saks isminde bir sanatkar için mükemmel bir abide rezküdülecektir. Bu adamın asıl mesleki posta mektup müvezziliği idi. Lakin boş vakitlerinde musiki aletlerini yapmak mevcullarını islah etmek ile meşgul olurdu.

Bu meşguliyet 1844 sene sine bugünkü modern hayatın lazımı gayri müfarkı sayılan saksofonun icadına sebep olmuştur. Evvelce flüt ve klarinet pek makbul musiki aletleri idi. Bu adam dahi bidayette daha ziyade bu alet ile uğraşır.

Lakin bunun kâfi olmadığını görerek daha mükemmel bir musiki aleti olmak üzere yeni bir alet kışfetmiş ve bunu kendi ismine izafet ederek saksofon tesmiye etmiştir.

Bidayette musiki aletleri yapma fabrikatörleri ve bilhassa Fransızlar bu aleti beğenmişler ve sürüleceğini zannetmişler ve bunu külliyyetli

miktarda yapmaktan imtina etmişlerdir.

Zahin sanatkar keşfettiği aletin çok mükemmel olup istenildiği kadar büyültmek mümkün olduğunu iddia etmiş ve davasını ispat için 14 metre uzunluğunda bir saksofon yapmıştır. Bunun yalnız ağızlığı 90 santimetre genişliğinde idi.

Ömrünün sonuna doğru bunun daha büyüğünü bile yapacağı düşünmüş ve planlarını hazırlamış idi. Lakin ömrü vefa etmediğinden bu teşebbüsü yarıda kalmıştı. Eğer bu nu yapsaydırganın nefesi kâfi gelmediğinden ötürmek için bir kuvvetli buhar makinesi kullanmak icabedecekti.

Sanatkarın vefatından bir hayli zaman sonra keşfettiği aletin mükemmeliyetini bütün dünya tarafından tasdik edilmiştir. Bunun bir nişanesi olmak üzere şimdi Dinardda ki âbide yapılıyor.

Dünyadaki demir yollarının uzunluğu

Şimendifer ilk icad edildiği vakit ilk Fransız reisicumhuru olan meşhur Tiyer bunun asrın bir deliliği olduğunu söylemiş ve çok geçmeden bu işin tamamile iflas edeceğini ilâve etmişti.

Tiyer istikbâli görebilen bir adam değilmiş demek oluyor. Eğer şimendiferin hızlı tekamülüne dair şu rakamları o zaman kendisine söylemiş olsalardı şaşkınlıktan küçük dilini yutardı şüphesiz.

1840 senesinde demiryollarının uzunluğu 7.697 kilometreydi. (Ren ve nil nehri ucuca eklenirse bu uzantukta olur.

20 sene sonra bu uzunluk 108.000 kilometreye çıktı. (Arzun çevresinin iki buçuk misli). Daha yirmi sene sonra 188 de 372000 kilometreyi buldu. Arzdan aya kadar gidip gelme mesafesi) 1929 da 1.160.000 kilometreyi aştı (22 defa hattı üstüv uzunluğu) 1935 te 1.329.460 kilometreydi. (Arzdan güneşe kadd ola mesafenin yüzde dokuzu)

MERSİN PİYASASI

30-8-938

Pamuklar	Ku.	S.	Ku.S.
Klevant	36		37
Dağmal	27		
Kapı malı	26		
Koza			yok
Kırma			25
Kozacı parlağı			
Buğday - Çavdar			
Sert anadol	5		
Yumuşak	5,87,5		
Yerli buğdayı	3,50		
Çavdar	4,87,5		
Anadol yulaf	3,25		
Arpa			
Anadol	3,87,5		
Yerli alivire yeni M.	3,5		
Nohut ekstra	5,8,7,5		
Fasulye	7,5		
Yulaf yerli	3,25		
Mercimek şark	4	6	
Sahlep	130		
Tatlı çoğen	18		
Balmumu	73		
Cehri	8		
Susam	15,5		
Yapağı			
Siyah	52		
Şark	48		
Anadol	45	46	
Aydın siyah	53		
Yıkanmış yapak	76		
Güz yunu	65		
Konya malı tiftik	85		
Yozgat	110		
Keçi kılı	50		
» dabağ	25		
Pirinçler			
Birinci nevi mal	23		
İkinci nevi mal	20		
Çay	260	280	
Kahve	110		
Badem, çekirdek			
İçeri			
Tatlı badem içi	65		
Acı » »	40		
Acı çekirdek	35	36	
Urfa Yağı	90	100	
İçel »	70		

İLAN

Mersin Belediye Riyasetinden

Belediyemizce satın alınacak olan 68775 adet Toprak kale bazalat parke taşı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Taşların Mersinde inşaat mahallinde teslim edilmek şartile her birisinin muhammen bedeli 12 kuruştur.

Bu eksiltmeye girmek isteyenlerin 516 liralık muvakkat teminat vesikasını havı mektuplarını 14 9-938 çarşamba günü saat 11 e kadar belediye dairesinde müteşekkil encümenine tevdi etmeleri ve bu hususa ait şartnamenin parasız olarak belediye fen müdürlüğünden alınabileceği ilân olunur. 28-31-4-8

İLAN

Silifke Jandarma okulu komutanlığından

1- Silifke J okulunun sekiz aylık işe mevaddından ihtiyacı olan ve açık eksiltmesinde talep zuhur etmiyen aşağıda cins ve miktarları yazılı yedi kalem erzak 2490 sayılı kanunun 43 ncu maddesine tevfiikan eksiltmesi on gün müddetle uzatılmıştır.

2- 30000 kilo sığır etinin 7-9-938 çarşamba günü saat 9 da 4000 kilo erinmiş sade yağının 10 da 15000 kilo Bulğurun 11 de 4500 kilo Mercimeğin 12 de 4000 kilo kuru soğanın 14 de 3000 kilo toz şekerin 15 de 175 kilo çayın 16 da eksiltmesi yapılacağından isteklilerin gösterilen gün ve saatlarda muvakkat teminatlarına ait vezne nakbuzu veya banka mektuplarıyla birlikte Silifke j. okulu binasında toplanacak komisyona başvurmaları ilân olunur.

Toros Kız Talebe Yurdu

Istanbul üniversitesine devam edecek talebe bayanlara mahsustur. Müdür Hayriye Dardan idaresinde açılmıştır. Tafsilât almak isteyenlerin matbaamıza veya İstanbul Şehzade başındaki Yurd müdürlüğüne müracaatları. 2-5

İLAN

Mersin Askerî Satınalma komisyonundan

Cinsi	Miktarı	Muhammen bedel		İlk teminat	Gün	Saat	Şekli
		Lira Kr.	Lira Kr.				
Un	598 000	62790 00	4389 50	14.9.938	Çarşamba	15	Kapalı zarf
Bulgur	60 000	5400 00	405 00	14.9.938	"	16	"
Kuru fasulye	57 600	5184 00	388 80	14.9.938	"	17	"
Sade yağ	18 000	16200 00	1215 00	15.9.938	Perşembe	15	"
Pirinç	48 000	10080 00	755 00	15.9.938	"	16	"
Yulaf	476 000	19040 00	1428 00	15.9.938	"	17	"

1- Mersin garnizonundaki kıtaatın bir senelik ihtiyacı olan yukarıda cins, miktar, muhammen bedel ve muvakkat teminat ile ihale gün, saat ve şekli yazılı işe maddeleri kapalı zarf usulile eksiltmeye konuldu.

2- Eksiltme Mersin As. Ş. nin üst katında As. mahfelde As. sa. al. ko. tarafından yapılacaktır.

3- Zarflar aynı günde açılış saatinden bir saat evveline kadar kabul edilir.

4- Fazla bilgi edinmek isteyen istekliler As. sa. al. ko. nunda mevcut olan şartnameleri her zaman görebilirler. 31-2-6-10

İLAN

Mersin Askerî Satınalma komisyonundan:

Cinsi	Miktarı	Muhammen bedel		İlk teminat	Gün	Saat	Şekli
		Lira Kr.	Lira K.				
Kuru soğan	12000	600 00	45 00	13.9.938	Salı	15	Açık eksiltme
Patates	32800	2460 00	183 50	13.9.938	"	16	"
Saman	283000	4245 00	338 50	13.9.938	"	17	"

1- Mersin garnizonundaki kıtaatın bir senelik ihtiyacı olan yukarıda cins, miktar, muhammen bedel ve muvakkat teminat ile eksiltme gün ve saatları yazılı işe maddeleri açık eksiltme ile eksiltmeye kondu.

2- Eksiltme Mersin As. Ş. nin üst katında As. mahfelde As. sa. al. ko. tarafından yapılacaktır.

3- Teminatlar eksiltme saatine kadar kabul edilir.

4- Fazla malumat edinmek isteyen istekliler A. sa. al. ko. nunda mevcut olan şartnameleri her zaman görebilirler. 31-3-5-9

2000 sene evvelki vazifeler

Mektebe giden çocuklara vazife verilmesi bugün icad edilmiş bir şey değildir. 2000 sene evvelki çocuklar da vazife yapıyorlardı.

Son günlerde Mısırdan araştırılmalar yapan bir fen hevesli çok dikkate şayan bir vesika bulmuş, bir Mısır talebesinin vazife defterini ele geçirmişti. Mısır yazısını okumayı bilen alimler papürüsten yapılmış bu defterde iki bin sene evveline ait vazifeler olduğunu söylüyorlar.

Vazife bugünkü vazifelerden çok benziyor. Demekki pedegoloji ilmi 2000 seneden beri zannedildiği kadar ileri gitmiş değildir.

Defterde çok ehemmiyetli hesap meseleleri vardır. O zamanın çocukları da muayyen bir süratle iki noktadan hareket eden iki devinin nerede ve hangi saatte birbirlerini le kaysılacağını hesap edebiliyorlarmış.

Gazetecilik tarihine dair yeni keşifler

Gazetecilik tarihine meşgul bir İtalyan alimi eski Romada gazetelerin bugünkü kadar itina ile hazırlanmış tezi ni müdafaa eden bir kitap neşretmiştir. Bu alime göre o devrin gazeteleri Rotatif mekkinelerde basılacak yerde, güzel yazılı binlerce esirlere yazılıydı. Telgraf ve telefon yerinde de ışıkla verilen işaretler kaimdi.

İtalyan alimine göre o vakit matbuat hurriyeti mevzu bahis eedildi. Havadisler imparatorluk mahkemesi tarafından veriliyor. yazılan gazeteler Forumun duvarlarına yapıştırılıyordu. Bu habere den laşkaş yazmaka menedilmiştir.

Nisten Korsikaya kadar yüzerek geçecekler

Önümüzdeki cumartesi günü saat on beşte Niste büyük bir spor hareketi yapılacaktır. Meşhur yüzücü Fric Valdemar Verner Nisten Korsikaya kadar yüzmek üzere Nis rihimından denize girecektir. Verner Nisle Korsika adasının Sansüri şehri arasında 200 kilometrelik mesafeyi 75 saatte yüzeceğini tahmin etmektedir. Bu yüzüş esnasında meşhur lāvanta fabrikatörü Robal Kotinin yatı kendisine refakat edecektir. Yatta, yolda rasgelinecek köpek

balıklarını öldürmek üzere tazyikli havayla atılan tüfenkler vardır. Bu büyük yüzüş için Verner aylardanberi Anj koyunda antrenman yapıyordu. Nisten Antib limanına kadar gitmek ve dönmek bu yüzücü için çok kolay bir iş olmuştur. Bu iş Vernerin giriştiği ilk macera değildir. 1936 da on altı saat yüzerek Danzig koyunu geçmişti. 1937 Mayısında Dünkerkten Kaleyeye, aynı senenin Ağustosunda da Dünkerkten Sutforelandaya yüz müştü.

Kadınlar daha çok kaza yapıyor

Budapeşte sokaklarında otomobil kazaları pek çoğaldığı için zabıta ve belediye cid di tebdirler almışlar ve şehrin hemen her köşe ürüne bir memur koymuşlardır. Bu memurlar nizanlara uygun hareket etmiyen otomobiller ve yalardan 60 kuruş ceza alıyorlar.

Son bir ay zarfında günde 160 kişi cezalandırılmıştır. Ceza görenler arasında erkekler çok az kadınlar ise çok fazla imiş.

Alman kadınları bayrağı nasıl selamlıyacak

Almanya kadınlarının sancağı selamlama tarzına dair yeni bir kararname çıkmıştır. Bu kararnameye göre Alman kadınları sancağı ve yüksek şahısları, ahmlarını eğerek ve ş g kollarını o nuz hizasına kaldırarak selamlıyacaklardır.

Işık saçan el çantaları

Yakında açılacak Lâypzig panayırında kadınları çok şaşırtacak ve sevindirecek el çantaları teşhir edilecektir. Bu çantaların içerisine ışık veren elektrik tertibatı yerleştirilmiştir. Kadınlar ışiksiz yerlerde çantalarını açıp tuvaletlerini tazeliyebileceklerdir.

İLÂN

İçel Vilâyet Daimî encümeninden;

Silifke hastanesinin 537 lira 62 kuruş bedeli keşifli tamirat işi 14 Eylül 938 tarihine rastlayan çarşamba günü saat onda ihale edilmek üzere açık eksiltmeye çıkarılmıştır.

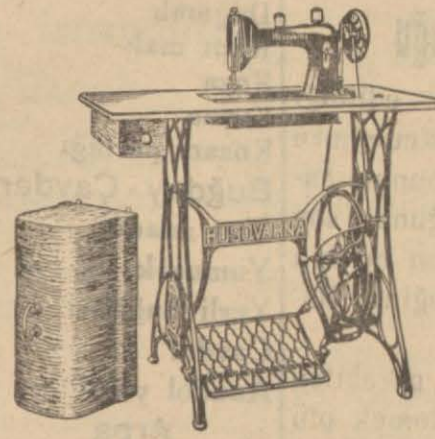
İsteklilerin 40 lira 35 kuruş tutan muvakkat teminat makbuzunu hâmilan ihalenin muayyen bulunduğu gün ve saatte içel vilâyeti daimî encümenine müracaatları ilân olunur. 27-31-4-8

Huskuvarna dikiş Makinaları

Dünyanın en sağlam en kullanışlı **en ucuz**

HUSKUVARNA:

El , Ayak , Dikiş ve Nakış , salon Elektrik ve hulâsa dikiş makinalarının her çeşidi ve istenilen yedek parçaları mevcuttur.

DİKİŞ MAKİNALARIDIR.

Huskuvarna ; İsveç çeliğinden mamul bütün aletleri garantili dünyanı en tanınmış ve en eski markasıdır.

HUSKUVARNA Nakış makinaları aynı şekilde ve aynı büyüklükteki diğer Dikiş makinalarından yüzde elli ucuzdur.

Tediyatta Büyük Kolaylıklar Gösterilmektedir.

Mersinde satış yeri Gümrük meydanında No. 12 J. NADİR

Türkiyenin belli başlı merkezlerinde şubeleri vardır

11-30

Rizenin Hasır Koltuk Takımları

YENİ PARTİ GELDİ

Siparişlerini kaydettiren müşterilerimizin takımları emirleri amade bulundurulmaktadır.

Yeni modellerimizin bütün malzemesi halis Rize malıdır, İstanbulda yapılanlara her suretle faik olup tahta aksanı (Fındık) ağacından mamuldür, fiatlerimiz rekabet olunamayacak derecede ucuzdur. Cenup vilâyetleri gazino ve bahçeleri için sipariş kabul olunur.

TERMOS

Sıcaktan bunalmamak için (Termos) a sahip olmak lazımdır Bu sene Termosların alüminyum ve bağı kapaklı cinslerinden mada bir, iki, üç, dört ve beş defa kalın kırılmaz cinsleri de gelmiştir Çelik Termoslarımız ile beraber yemek, dondurma, tereyağı için hususî termoslar da vardır.

Sedad Sahir Seymen
Uray caddesi No. 41—Mersin
Taşra siparişleri acele gönderilir

Altın rüya

Kolonya ve Esansları

Yaz geldi, her zaman size lâzım olan kolonyalarınızı ALTIN RÜYA Kolonyaları satışevinden temin ediniz. Kolonyalarımız en güzel, temiz esanslardan yapılır, derecesi kuvvetlidir.

Fiyatlarımız her kışeye elverişlidir. Esanslarımız ise teminatlıdır.

Toptan satış yapılır. Sipariş kabul edilir. Lütfen bir defatecrübe ediniz.

Mersin Uray caddesi No. 2
Cemal Anık

Viktorya Bisikletleri

Dayanıklı

Kullanışlı

Hafif ve

Süratli

Bir Bisiklete sahip olmak için behermebal

(Viktorya) Markalı bisikletleri tercih ediniz. Sağla mlığıile şöhet kazanmıştır.

Toptan ve perakende satış yapılır, alıcılara kolaylık gösterilir.

Satış yeri: Mersin Merkez Bankası altında içel kontuvarı.

İlan

Zayi Not defteri

Kışla caddesinde iki sarı not defteri kayıp edilmiştir. Bulup getiren fazlasile memnun edilecektir.

Adres: Hal civarında şara peçi
Yasin Aydınol

SIHHATİNİZİ KORUYUNUZ!

- NASIL MI

KAYADELEN

SULARINI İÇMEKLE

Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinin 672 numaralı raporu

TAHLİL RAPORU

Görünüş:	Berrak	Kaleviyet; "100 sm ³ suya sarfolunan N. 10 miktarı,, 0.2 sm ³ .
Renk :	Renksiz	Mecmu sertlik derecesi "Fransız,, 1.5
Koku :	Kokusuz	Uzvi maddeler için sarfolunan müvellidülhumuza litrede 0.40 mgr. litrede 0.0033 gr
Tadı ;	Lâtif	Sülfat "SO 4,, " 0.0074
Teamül; Mutedil		Klor "Cl ,, " 0.0040
		Nitrat "No 3,, " yok
		Nitrat "No 2,, " yok
		Amonyak "NH ₃ ,, " Yok

Fennin en son usullerine riayet ederek kaynadığı yerinden itibaren istasyona kadar içi kalaylı kâlvanzizli borularla içi mermer döşeli bellurhavuzlara dökülmektedir. Oradan da bütün Fiziki ve kimyevi evsafını muhafaza ederek ve hiçbir suretle el değmeden hususi kimyagerimize ve Adana Sıhhat Bakanlığının tayin ettiği Sıhbiye memuru huzurlarında damacınalar ve vagonlar KAYADELEN suyu ile yıkandıktan sonra doldurulmakta ve ağızları Sıhhat memuru tarafından mühürlenerek şehrimize gelmektedir.

Mersin: Yeni Mersin Basımevinde Basılmıştır

İHTİYARLIK
Peşinizden Geliyor
ONA KARŞI
Hazırlıklı Davranın!

Türkiye İş Bankası